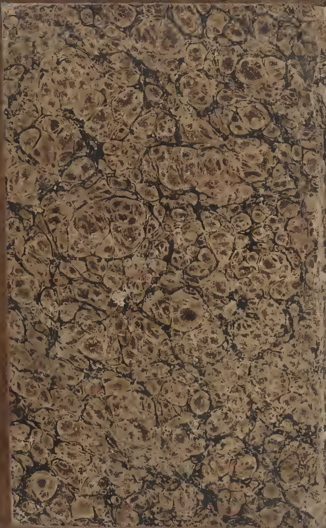

Syndakedian

Giørd og ſamſett af XII Synda kleckium/ huøria aller Jdra-nar lauſer Wign a ſier ſinijda/ til Eilyfrar Glötunar.

Hvar af ad lioſlega ma ſia og merk-ia/ huörſu haſkaſamlegt þad er/ ad lifa og liggia j Syndönum/ og leggia Synd a Synd ofan:

Aullum og ſierhuörium til Vidvörunar z Aminningar/ Ad giöra Jdran z yfirbot/ og draga hana ecke vndan.

Vtlagt wr Dønſku
1609.

Syrach 21. Esus Syrach aminner alla Men mieg aluarlegä/ seigan de/ Mitt Barn/ häfer þu syn dgad/ þa lat af/ og bid Gud ad þær vmlidnu Synder meigè þier verda þyre giefnar. Fordaſt þu Synd ena so sem Hoggormen / þuiad ef þu kiemur nærre henne / þa stinger hun þig Hennar Tennur eru sem Leons Tennur/ og slær Mannen j Hel. Huør Synd er so sem Tuieggiad Suerd/ og særer so eingen kann þad ad græda/ z c.

Huørier hellst þeir eru sem þyrer lijta þesse Raad Jesu Syrachs/ og vil ia ecke snua sier til Guds med sannre
Syr. 5 Jdran/ helldur draga þad vndan Dag fra Deige / kuola sig og velkia sier j Syndum og Glæpum vijsvitande og viliade/ z leggia Synd a synd ofan/ For safna sier med sijnu þorhertu Hiarta ei ad eins Reide vppa reidinn og open berningar Dag Guds riettlætis doms
Rom. 2 sem endurgielldur einum og sierhuør ium/ epter hans Verkum/ Helldur snuij da þeir sier eina Synda kediu / af xij hlecklum

Hleckiū samsetta/ j huørre þeir (so sem mz nockrum) Snørum verda þiotrader og þangader aþ Dioflenum/ so ad þeir verda med þad semasta aþ honū dregner j Helvijtis Afgrun̄ Vm þessa vij Hlecke skal nu talad verda hid stuttlegasta.

Fyrste Hleckur Synda kediun̄ar/ 1. Jll hyg-
er vond Huxan/eda illur Hugskots þa sun.
ncke Man̄sins/þegar þ kemr j Man-
sins Hug og Hiarta sem Gude er a
mote og honum mislijkar. Soddann [2] Cor 1
kann Dioþullen audvelldelega z meist arlega in̄ad skiota j Man̄sins Hug z Hiarta. Þuiad han̄ er þushund viela Smidur. Han̄ þecker Art og Natturu huors Mans/og veit vel til huorrar Syndar huør Madur er hellst hneigdur/ og epter þui hinu sama in̄blæs hn̄ Huxaneñe j Hiartad / Han̄ giefur og so Ordsøk og tilefne/ ad Madur elur med sier illa Huxan/hrinder heñe ecke fra sier/stendur heñe ecke i mote/Suo þ verdr þa aþ vm sijder ad hun rotfest est j Hiartanu. Þar fyrer liggur stor

 Magt

Magt a/ad vier ecke giefum Rum jllū
Nurunum / helldur rekum þær j burt
med Bæn og Akalle til Guds / z hei-
løgum Nugreñingum/ A þetta amiñ
er oss S Pall/seizande / Framarmeir
Phil 4 goder Brædur/ Nuad hellst sem er sañ
arlegt/heidarlegt/riettferdugt/hreiligt
Nuad sem er elskulegt og loflegt / og
vel lætande/ Sie nøckud dygdarlegt
og loflegt / þa hafed þad j Nug og
Þanckä.
2 Cor 10 Enn af þui vier erum odugleger
af oss sialfum til ad hura nøckud gott
þa er naudsynlegt ad vier epter Herr-
ans Christi Rædū z Aminingū vakt
Mar 13 um oss/sieñ vakande z bidiande ad vier
14 føllum ecke j Freistne/Þuiad ef vier
giørum þad/ þa gietū vier med Guds
hialp burt hrunded jllū Nurunum / so
þær skade ecke oss. Þuiad lÿka so sem
vier getum ecke hamlad Fuglunum ad
fliuga yfer Nøfuded a oss/ eñ þad er
oss j sialfsrade ad læta þa ecke hreid-
ra sig þar/ So er oss ecke møgulegt ad
h[illegible]ra jllar Nugsaner / so þær kome
ecke j

ecke ꝛ vor hiortu / Enn med Bæna A kallenu og gudlegre Hialp og Hiastod pa gietum vier þui hamlad (sem fyrr er sagt) ad þær ecke rotfesteſt med oſſ ſo þær felle oſſ ꝛ Synder z Glæpe.

Pad er ad vyſu riettmællt / Eingen gietur giort ad ſinne Huxan / Po vakte ſig einn og ſierhuor / ad bioda ecke ꝛllum Huxunum þær koma obodnar / helldur vagte ſig huor og einn fyrer þeim / ſo þær giore ecke Skada / Þuiad ſo ſeiger Salomo / Jllar Hugſaner eru ſuiuirde legar fyrer Drottne / Og ꝛ Bok Spek einar ſtendur ſo / Hreckuiſar Hugſaner ſkilia Mann vid Gud. S. Bernhardus ſkrifar ſo. Hugſaner Mannſins ſkydia hann eda fella / Ef þu Hugſar gott þa geyma Hugſaner þijnar þig fyrer ꝛllu Enn huxer þu illt / þa fordiarfa þær þig / Þuiad lijka ſo ſem Sioren þa hann æſeſt vpp af Vinde z ſtorme / þa vekr hann vpp brim z bylgiur Monnum z ſkipum til ſkada z glotunar / Og lijka ſo ſem þa þurrer Triesſpæner eda kuiſter eru lag der a Ellds glædur / þa verdr þar ſkiott Pron. 15 Cap. 1

 af log

aß logande Elldur/ So vpptendra og
kueikia illar Hugsaner margar Synd
sam ur og skadsam ur Girnder z lysting
Tim. 6 ar til hins illa/ huoriar Manne steypa
nidur i Fordiorfun z pyrerdæmingea.
11 So kemur nu aß illre Hugsan
Lyst og Girnd. Lyst og Girnd og þysn til Syndarenn
ar og þess hins illa / og hun er annar
Neckur i Synda kediune. Enn þegar
so skedur ad Lysten og Girnden tekur
til ad kuikna i Hiartanu/ þa er Naud
syn ad haßa Rad Jesu Syrachs þar
Syr. 19 hann seiger/ Far þu ecke epter þinne vondre
dū Girndū/ helldur briot þu Vilia þinn
Þui eß þu þylger þinne vondre Girnd
þa giorer þu þig Ovinum þinum ad
Athlatre. Þad er ad skilia / þu steypper
þier nidr i Snørur Syndarennar daud
Dan. ans og Dioßulsins/ so ad þu hlytur a
12. eßsta Deige vpp ad rijsa med Skømm
og Sneypu og til eilijfra Brigsla.
Þuiad huor sem hier i Heime ecke
vill standa i mote Syndanna Lystum
Gen. 4. og Girndum/ epter þui sem Gud ba
Gal. 5. ud og tilþalade/ Cain / helldur giefur
þeim

þeim Orm'og lætur. Hollded rada/þa vppkuickia þar og tendrast meir og meir/og laata e.ke aþ þyrr eñ sa þridie Vlleckuren kiemur þar til sem er vilien III Vilien Sapyc eo.
z Säþycked Mañsins/ huor Vilie sig gioret vndergieþe z hlyde Syndeñe.

Vilien Mansins hã er so sem einn Herra og Kongur yþer Lydum og Lim um Lijkamans. Huad hañ bydur eda Lañar/ þar til eru Limerner reidubun er. Þar þyrer þegar Hugsunen girnd en z Vilien Mañsins eru nu samþyck orden vm Syñdena/ Þa eþterþylger Giorningurenn og Verked/sem er þior de Vlleckur Synda kiediuñar.

Vm þetta skriþar S Jacob miøg lioslega i þyrsta Capitula/ huorsu ad IIII Verke
þesser Synda hlecker han a samann/
þar hañ so seiger. Huør sem ad freist adu verdur/ þad er/ lockadur eda leid dur til ad giora illt og syndga/hañ lei dest z lockast aþ siñe eigẽ Lyst z girnd Eñ þegar Girnden heþr aþ illre Hug an Gietnad þeinged/þad er/þeg^r hun heþr þeinged Vilian m. sier/so ad hun

 verd

verdur heñe samþyckur/ þa fæder hun Syndena/ Eñ þegar Synden er full-giörd þa fæder hun Daudan: Þetta sama vottar z einnen S. Bernhardus þar hañ seiger/ Nærunen fæder Girndena/ Girnden viliañ eda Samþycked. Vilieñ fæder verked og Giörningeñ/ Giörninguren Vanan/ Vanen Naudsynena/ Naudsynē Daudan. Hier ver ecke olijka/ og skriþad skendur vm Nodruna/ Þad er heñar Edle og Nattura/ ad Vngarner sem eru j heñar Lijfe/ þeir naga hana jnnan so hun drepst þar af/ Eins giöra jllar Nurñer þær ed alast j Mañenum/ þær deyda Salena ef vier giefū þeim Rwm med oss Þetta meigum vier skilia og læra af Epterdæme vorrar fyrstu Modr Euu
en. 2 j Paradijs. Gud gaf þeim Adam og Euu eitt Bodord/ ad þau skylldu ecke eta af skilnings Tre Ills og gods/ og sagde/ A hvørium Tijma sem þau æta þar af/ þa skylldu þau Dauda deyja. Huad skiede ? Sa gamle Høggor
Apoc. 12 anur sem nefnest Dioful og Satha un
hann

hañ ſkaut ſoddan Pancka og Hugſan
j Hiarta Euu/ ad hun tok til ad huxa
mz ſier/ Huad dægelegt Trie pad være
z huørſu pøgur Eple pad bære/ viſſe-
lega munde pau ſmacka vel/ z pad væ
re ſtor Undr ad Gud villde ecke leyþa
peim ad eta par aþ/ z c. Epter pettа
med pui hun hratt ecke peſſare Hugum
ſtrax þra ſier/ helldur gaþ heñe Rwm
j ſinu Hiarta/ pa þieck hun ſtrags aþ
Jñblaſtre Andſkotans Lyſt og Girnd
til ad ſmacka þ. Og med pui hun liet
Lyſtena og Girndena rada vid ſig/ og
ſtod heñe ecke a mote/ pa vard par aþ
jaþnſnart ſa pridie Mleckur Synda
Fedtuñar/ ſo hun þieck Vilia z Sam
pycke til peſſ ad þullgiora þ ſem hun
haþde adr jlla huxad z eñ verr girnſt.
Hier eru ſtrags til reidu Hendurnar z
Muñuren/ ſo hun tekur Epled og etur
par aþ/ og gieþur Mañe ſinum med
ſier/ huar med pau køſtudu ſier og ölluꝰ
ſinum Nidium og Epterkomendum j Ro.5.
Synd og Dauda z alla Olucku. Pui
ad Synden er komen j Heimen aþ ein
A v. um

um Manna til/ z Dauden fyrer Syn
dena hefur jñ̃meygt sier til allra/ Þui
ad aller hafa syndgad.

Nier siaum vier/ huørnen ad ein Syn
nd lockar adra til syn/ z leider hana ep
ter sier. Þar fyrer/ siertu nu komen so
langt/ z hafer þu safnad þessum fier-
um Nleckium/ z ertu buen ad festa þa
til samans j eitt/ so ad þu hefur med
þullu verke syndgad a mote Gudz Bod
ordum/ þa lat þier j Hug koma/ epter
Christi Ordum/ huar fra þu ert fall-
en/ z gior Jdran z Yfirbot/ z legg af
þitt ogudlegt Framferde og þessa Nei
ms Giind/ og snu þier til Drottens af
ollu hiarta/ med Føstum og gratande
Tarum/ med Hrygd z Angre/ Og bid
Gud med Tollheimtu Mañenũ seigan
de/ Miñ Gud/ vertu mier syndugũ nad
ugur/ so ad þijn Synda kiedia verde
ecke leingre eda þyngre/ Þuiad j tuær
Reisur ad syndga/ seiger Syrach/ þad
er allt ofmikid/ enn j þridia sinne leid
er hed Refsingena epter sig. Og huør
Helst sem ad geingr epter þessa Neims
Athæfi

Athæfe og þessa Nordingans sem j Myrkrunum og Loptenu drottnar/og ærlifer ept' hollðsins Girnd z vilia/z ecke hrædast opilega ad briota og syndga j mote Guds Bodordum/ hñ eykur strags fimta Fleck j sijna Syndakied ju/ sem er ein vond og jll Samviska. Þuiad so kiener oss S. Pall. Ad Logmalsins Verk sie skrifud j Mañaña Hiortum/ med þui Samviskã ber þm Vitne/og þeir þanckar sem þa klaga (ef Illt er giort) og affaka/ef vel er giort. Ephe. 2. Jll Samviska. Rom. 2

Vm jlla Samvisku skrif' S. Bernardus so/ Eingen Refsing og eckert Strafф er þyngra eñ ill z vond Samviska vegna Syndaña/ Hun ber sialf Vitnisburd vm vora Sekt/hun er Domaren/hun er Fangelsed/hun aklagar hun vottar/hun dæmer/ hun pijner og plagar/ hun fordæmer / S. Ambrosius skrifar so. Ecke er nockur Hlutur so saar sem þeg' Syndareñar Brodder særer Samviskuna / og eingen Byrde er so þũg sem Byrde z Þunge Syn-

Synda og Slæpa/ Þar fyrer seiger
Cap. 13 Syrach so/ Sæll er sa Madur sem on
gua vonda Samuisku hefur/ ⁊ hn̄ sem
ecke hefr mist sitt Traust. Þesse Sam
uiska stillest ecke til frids/ nema sa O-
gudlege snue sier fra sijnum Syndum
halde Guds Bodord/ ⁊ hafest þad ad
Ezech 18 þ̄ er riett ⁊ gott/ ⁊ true a þn̄ sem riett-
Rom 4 latan giorer þan̄ Ogudlega. Nær vier
hofum nu ødlast af Gude fyrergiefn
ing Syndan̄a ⁊ erum ordner riettlater
fyrer Truna/ þa hofum vier Frid vid
Gud/ ⁊ erum komner aftur j satt ⁊ for
lijkon vid hn̄/ fyrer vorn Herra Jesum
Rom 5 Christum.

Vilie Madur ecke med þessu mote
lækna Samuiskuna/ þa tekur hun til
ad dofna og dodna/ so hun kien̄er ecke
þar til Syndaren̄ar. Þar tekr Madr
til ad smijda sier þan̄ siotta Hleck j sij-
v 1. na Rediu/ sem er Gudz Fyrerlitning ⁊
Guds Forackta Forracktan/ þa Madur hyrar ecke þar
vm Gud nie hans riettferdugan Dom
Pro 18 sem Salomon seiger/ Þegar sa Ogud
lege er sem diupast komen j þad vonda
þa

þa hugar hañ/ eda hirder ecke par þar vm. Item/ seiger Dauid j Psalmenū.† sal r
Sa Ogudlege er so stolltur og reidur/ ad hañ hirder ecke vm neitt/ Allar hūs Nuxaner eru/ ad þar sie eingen Gud.

Nier aþ kiem: nu sa siøunde Nleck VII uren sem kallast vniuersalis iniustitia allsky alliskyns ogudlegt Franþerde/ Þegar lle S Madur an alls Guds Otta geingur ferde þram j Syndum og Glæpum/og giør er sier engua samvisku þar aþ/ skeyt er ecke vm huad hañ giører. Vm sodd an ogudlega Meñ talar S. Pall/ ad Rom þeir sie þuller Ranglætis/ Saurlijþis Nreckuijse/ Agirndar/ Jllsku/ oþundar Mañdrapa/ Þrattanar/ suika/ z c.

Epter þetta kiemur Dioþullen / VIII og lætur þañ attunda Nleck j Synda Paul keduna/sem er Niagudadyrkā/ superstitio/ Niatru og Nræsne og siergiæde. Þuiad med þui aller Menn skynia aþ Natturunne/ad Gud er / huorn þeir eiga ad vegsama z heidra so sem Gud. Rom þa kiemur Sathan/þegar hann heþur komed Mannenum j allskyns Synder

Cor 11 der og Glæpe/og gierer ſig ad Eingle
Lioſſins/og lætur ſem hañ vilie leida
Mannen a rietten Veg/ ſo hañ ſkule
þiona Gude/og þorlijka ſig vid hañ.
Rom. 1 Enn af þui Menn eru faþeingeleg-
er j ſijnum Hugrenningum / og þeirra
ſkilningslaus Hiertu eru formyrkuud
ſo þeir hafa eingan ſkilning a Guds
2 Cor. 2 Anda/ helldur er þeim þad Fiflijka/z
þeir ſkynia ecke ad Satan er Lygare
Joh. 8. og Mordinge þegar j fra Upphafe/
Hañ ſetur fram fyrer þa Hreiſne eda
Hiafru/eda einhuøria Hiaguda dyrk-
an/z hina og adra Mannlega ſeinin-
ga/ſo þeir hallda ad þ mune vera Gu-
ds lærdomur og ſoñ Guds þionuſtu
giørd/og ad þeir mune gieta med þij-
um Hætte/ſtillt Gud til Frids/z giørt
fullnadar Bot fyrer ſijnar Synder.

Hier til høfum vier lioſleg Dæme
j Pauadomenum. Þegar nockur haf-
de giørt z framed Storſynd z Glæ-
pe/z hans ſamuiſka tok til ad vakna
Þa var þeſſe Satans Lærdomur al-
meñelegur / ad huør Madur ætte ad
bæta

bæta þyrer Syndernar/ med sijnum go dum Verkum og koma sier so j sætt og Forlykan vid Gud/ Sumer lasu so margar Pater noster og Auemaria sem þnt var þyrir skipad/ sumer keyp- tu Messur og hlyddu þeim/ sumer geing gu til Rom/ og añara Helgra stada/ sumer gäþust j Klaustur/ sumer gæþu stora Peninga z Eignir til Klaustra og Kirkna/ og añad otieliande þleira huar med þeir hugdust ad bæta sijnar synder og Misgiorder.

Eñ allt þetta hæþde ecke þar ad seigia/ Þad var ecke añad eñ Satans Flærd/ med huørre hañ haþde allan Heim j Pauadominu blindad/ Þuiad huørke Synden nie Guds Riettlætis Domur/ kañ med soddan mote ad burt takast/ eda stillast/ Þuiad þar er ecke nema eiñ Medalgangari a milli Gu- ds og Mannaña/ sem er Madurinñ Je sus Christus/ huør ed vtgaþ sig sialþ- an til Endurlausnar þyrer alla. Og ecki er annar stadar Sæluhialpar ad leita enn hia honum/ og ecki er helldr nöckud

nockud Nafn añad Moñum giefid j
huoriu Mádur kañ Saluholpeñ ad
Actor ii verda/ vtā Nafned Jesus. Þuiad þet
4. ta er Vilie Guds Fodurs sem hañ vt
Joh 6 sende/ Ad huør hañ sier Sonen og tru
er a hañ/ sa skal hafa eilyft Lyf/ Eñ
huør sem ecke truer/ hann skal verda
Mar 16 fordæmdur.

Þegar Madur hefur med soddann
hætte leinge fram geinged/ z leiged j
sijnum Syndum og Glæpum/ Jdran-
arlaus/ hafande ongua Samuisku/
helldur annadhuort hañ treyster vppa
sijn Goduerk/ ellegar hurar huørke vm
IX Gud nie annad/ þa kiemur hiñ niunde
Forhert Sinne. Nleckr til Synda kediuñ^r/ sem kallast
Mens reproba / Þad er fraleitt for-
hert Hugskot og sinne/ ad kuña eckert
riettelega ad skynia eda dæma/ Þegar
Madur helldur þad goda fyrer þad
jlla/ z jllt fyrer gott. Epterdæme þessa
Nlutar høfum vier hia þeim Phari-
seum z skriftlærdum/ vm huøria Joh-
anes skrifar j xj Cap/ þeir ed dæmdu
þad ecke haskalaust ad lata Jesū lifa
Meinande

meinande ef þeir Lijfliefu hañ ecke/
þa mundu Romuerser taka fra þeim
Lønd og Lyde/ Item/ Betra være ad
Christur lijflaaten yrde fyrer Folked/
enn ad allur Lydur skyllde fortapast.
Item þeir hielldu fyrer Synd ad legg Mat. 27.
ia þa xxx. Silfur peninga j Guds
Kistu sem Judas bar aptur/ ꝛ ad gan
ga jnn j Domhwsed til Pilatum/ Eñ
ad kaupa ad Judas ad suijkia Christ
um/ ad vthella saklausu Blode Chris- Joh. 11
ti/ ꝛ ad koma Pilato til ad dæma Chr
istum til Dauda/ þ hielldu þeir engua
Synd. Slijkt er bæde stor Synd/ og
hrædelegt Syndastrafþ/ huar mz Gud
straffar alla Niagudadyrkan ꝛ Nræ-
sne/ ꝛ fyrerlitning Guds ꝛ hñs Ords
so sem S. Pall skrifar. Lijka so sem
þeir hirtu ecke ad þeckia Gud/ so liet Rom. 1
Gud þa fa eitt fraleitt Sinne/ so
þr giørdu þad sem ecke var hæfelegt.
Jafnframt þessu kiemur hinn tiunde Rom. 2
Nleckur til Syndakediuñar/ sem kall- Sinnu
ast Dedolentia/ þad er/ Siñuleyse eda leyse
Deyfd eda Dofe Samuiskuñar/ þeg

ar Madur misser so Vit og Skyn/ ad hans Niarta og Samuiska piñur ecke þar til Syndareñar/ z hañ giører sier alldrei Samuisku þar aþ huad hñ ad heþst eda giører / eda huad þar muni epter koma. Til dæmis ad taka/ Sa Madur sem geingr berþættur/ honum sarna Fæturner med þad þyrsta/ eþ hñ geingr a Griote/ eda þui sem hart er/ Eñ þegar hañ venst þar vid leingur/ þa er þad ecke so sart sem med þyrsta/ Eñ vm siþder þegar hañ leggur slykt leinge j vana sinn ad ganga a berum Fotum/ þa kiemur Sigg j Skiñed/ so þad verdur þykt z hart/ z Madr kieñ er ecke þar til. Eins geingur til vm Syndena/ Fyrst þegar Madur syndg-ar/ þa særer þ Mañsins Samuisku. Syndge Madur j añan tijma/ þa sær er þad nockud/ eñ ecke so sem j þyrstu/ Eñ eþ Madur syndgar optar/ og verd ur liggande j sinne Synd z Illsku/ þa verdur Samuiskan dauþ/ þær so sem Doda/ kieñer ecke til Syndareñar/ gió rer sier ønguа samuisku/ skeyter ecke

vm

ſin huad illt hañ giører/epter þui ſem
Þar ſtendr ſkrißad/ Hiñ Ogudlege hro- Pſal
ſar ſier aß Girnd ſiñar Sælar/ ⁊ hiñ 10
Agiarne bleſſar ſig ⁊ laſtar Drottenn/
Hañ er oßurdædugur ⁊ reidur/ ⁊ ſeig-
er j ſijnu Hiarta/ ⁊ j øllu ſijnu Fram-
ßerde virder hañ Gud einſkis. Hñ ſeig
er. Alldrei verd eg yßerbugadur/ ⁊ all
drei ſkal eg vm æße Neyd lijda. Item
þeir Heimſku ſeigia med ſialßum ſier/ Pſal
Þar er eingen Gud/ Þeir duga eckert 14
⁊ eru ſuiuirdeleger j ſiñe Breytne.
Vm ſoddan Meñ talar og eirnen
S. Pæll ſeigande/ Þeir eru ßiærlæg- Eph
er þui Lijße ſem aß Gude er/ ßyrer ſok 4
um Fauiſku þeirrar ſem j þeim er og
ßorhertz Hiarta/ epter huøriu þeir ha
ßa jdranarlauſt gießed ſig til allrar
Oſidſemdar ad dryia allſkyns Ohrein
leika med Agirndeñe. Og Jeremias Cap
ſeiger ſo/ Kañ nockut Blamaduren ad 13
ſkipta vm Hwd ſijna/ ellegar Pardus
dyred vm ſijna Flecke? So er ecke
helldur møgulegt ad þier gieted giørt
gott/ med þui þier erud vaner ad giø-

 ra hid

ra hid jlla.

21 c Soddan Deyfu eda Doda syndu-
-liget legrar Samuisku fylger sa eilefte
-räar Syndahlectur/ sem er Finalis Impœni
-gisk tentia, seinasta Jdranarleyse / for-
aktan Jdranarennar. Þuiad þegar
Madr er komen so langt/ ad hann finnr
ecke þar til Syndarennar/ skey er huor-
ke vm Gud nie Menn/ hirder alldrei vm
huad hann giører/ þa stodar eingen A-
nnmning eda Jdran/ þa geingur þad ei
73 no og j Psalmenum stendur/ Þeir bla-
sa sig vpp sem Jsturmage/ z giøra hu
ad hellst þeir hafa/ Þeir ovirda alla
Mine/ z tala þat jllt vm z hafa stor
Ord. Huad þeir tala þad er so sem þ
sie komed af Himnum/ z huad þeir mæ-
la/ þad hlytur Magt ad hafa. Item/
75 Þeirra Ræda er þesse/ Aungua Neyd
hofum vier/ huørke wr Austre nie Vest-
re/ nie ofan af Fiøllonum. So langt
er þat fra ad þeir mune betra sig og
giøra Jdrann. Og þo Gud legge Kross
z Motgang a þa/ þa stodar þad ecke
-p. 5 þar/ Þad fer eins z Jeremias seiger/
Þu

þu fleer þa/ eñ þeir kieña ecke til/ þu
klagar þa eñ þeir batna ecke par þar
ꝛ/ þeir haþa hardara Andlit eñ Ste
n/ og þeir vilia ecke snuast/ so leinge
r liþa/ ꝛ þar til Dauden slijtur j sun
ur Sal og Lijkama.

iij Þar kiemur þa ad sijdustu hinn XII
olþti ꝛ seinaste Fleckur j Syndaked= Aum
unasem er Auruilnan og Eþasemd naa
m Nyskun Guds ꝛ Syndaña Fyrer
giefning/ Þuiad Synden heþur þa oþ Gen
leinge huijlt sig/ ꝛ Sāmuiskan heþur 4
oþleinge soþed/ Og enn þo hun vakne
þa vpp. Þa geingur þ so til sem S.
Berthardus skriþar/ Nun ber þa vit=
ne vm Synderenar/ hun er þa Domar
eñ/ hun er þa Fangelsid/ hun klagar/
hun vitnar/ him plagar þa og pijner.
Þad heþur þu þa seiger Jeremias þy Co
rer þitt Athæþe ꝛ Framþerde. Þa þin 4
nur Hiarta þiff huørsu storar ad þijn
ar Synder eru/ Þær koma þa j lios þy
rer þig allar og sierhuøriar sem þu he
þur giort/ smaar ꝛ storar j mote Gude/
huor ed þig heþur leated amiña til jd=

 ranar/

ver ſiñ Myſkunar Væng/eins ꝛ Hæ
Matt. nan giører vid ſijna Vnga/eñ þu hef
23. ur ecke viliad. Þa mun ꝥ koma fram
ſem Job ſeiger/ad Þijlur hins Almat
Job. tuga munu ſtanda faſtar j þier/ꝛ þre
6. ra Grimd vtſugur þiñ Anda ꝛ Skielf
ingar ꝛ Hrellingar Guds eru ſettir a
þig. Hier af kiemur Angiſt ꝛ Aruil
nan/ſo ad Madr tekur til ad kala vp
Gen. med Cain/ ſeigande. Meire er Synd
4. mijn/enn ad eg meige Myſkun øllaſt.
Salomon ſeiger/ Ad þegar nockur
Aruilnaſt/þa giører þad hans eigen
Illſka/ ſem vitnar j mote hønum og
Pro fordæmer hañ/ꝛ hrædd Samuiſka vo
17 nar æfijd hins Illa.

Med þeſſum hætte feſteſt nu Syn
dakedian ſaman a Endønum/oꝛ verd
ur þa ſo þung ꝛ obærelegꝛ/ad hun ſøck
Apo ur Mañſins Sælu nidur j Heluijtis
2 Afgruñ/huar hun hlytur med Diøfl
enum ſem hana ſueik/ad pijnaſt ꝛ kuel
Apo iaſt Nott og Dag j gloande Eldſins
20 Dyke fra Eilijfd til Eilijfdar.

Slykt

Eigi er nu þad/ z so er þad hafka samlegt og rodalegt fyrer Sælena ad giefa Syndeñe rwm/ lata hana rada og leggia Synd a Synd ofan/ þar fy rer liggur magt a/ ad þegar þu ert fal len/ þa vert ecke liggande j Syndeñe/. Ris vpp med þeim Riettlæta. Og ef Pro. 24
þu j Dag (þad er a medan þu lifer) heyrer Rodd Drottins/ þa forherd ecke Eccl. 18.
þitt Hiarta. Helldur haf Rad Jesu Syrach/ drag ecke vndan þijna Jdran Cap (18)
þar til þu verdur sioken/ helldur betra þig a medan þu gietur enn nu synd gast. Skiot þui ecke a frest/ ad verda godur/ og haf ecke vndandratt ad betra þig allt til Dauda. Hugfa þu vm Re idena sem koma mun ad sijdustu/ og a Hefndena þegar þu skalt j burtu fara Syr.
Gud giefe ad vier kyñum ad hufa hier epter. Og ad hañ villde epter sijnu Fyrerheite taka j burtu Steinhiart Ezec 36.
ad wr voru Hollde/ og giefe oss hollds legt Hiarta/ z sinn Heilaga Anda/ ad lifa epter hans Vilia/ so vær mættum fa z odlast eilijfa Sæluhialp/ Amen/

B iiij Heilræde

Heilræde ad Madur skuli ecki syndga/ huør M. Johañes Mathesius Bordum soknar Herra i Jochims dal i Pyska lande kiende Børnum synū.

Elskuleg Børn/ þetta skrifft ec ydur so ad þier skulud ecke fremia Synd / ena Þuiad huør hellst sem Synd / ena dryger.

j Hañ misser Rad z Vinattu Gudz. so sem skiede Saul/ 1 Kong. 15

ij Hañ vnder Fotum tređur Christi Blod/ Hebre. 6. 10.

iij Hañ rekur fra sier Heilagan Anda/ 1. Kong. 16. Bok Spek. 1.

iiij Hañ fæler fra sier Guds Engla a Himnum/ Luc. 15.

v Hañ hneyxlar Guds lifandi Sonn/ Matth. 18.

vj Hañ riffur þa fyrstu Tru/ Apocal. 2. 1 Tim. 5.

vij Hañ brytur og saurgar Skijrnar Sattmala sin/ Rom. 6. Gala. 3.

viij Hañ vanheidrar Euangelium Rom. 1.

ix Hañ særer sijna Samvisku/ Psa. 11. R

11. Rom. 2. Hebr. 10.
X. Hann forhindrar sina Ben, so Gud heyrir hana ecke, Math. 5. Joh. 9.
XI. Hann misser Guds Gafur. 1. Kongabo
XII. Hann styrker og forherder sina mótstandara, 2 Kong. 12.
XIII. Hann hefur ongva Luckú í sijnú Embætte, Gen. 3. Deut. 28.
XIIII. Þui han gjör' Þill er, verst hn að gjöra Þ 5 er en verra. Apoc. 22.
XV. Hn forherder sitt Hjarta. Hebr. 4.
XVI. Hn skamar sig ꝫ sijna, Syr. 22.
XVII. Han gjörer sig Þión Syndarennar Johan. 8
XVIII. Og fyrel Djöfulsins. 2 Pet. 2.
XIX. Og er af Djöflenum. 1 Joh. 3.
XX. Hann uppvekur reidi Guds yfer sig, Rom. 2.
XXI. Hann leider Guds Refsing ꝫ Reida yfer sig og adra, Deut. 27.
XXII. Hann lætur sijna Nidja ꝫ Epterkomendur gjalda sijn, sijomur skuld á þa 2 Reg. 12. 13.
XXIII. Huör han brytur a eeno Guds Bodorde, han verdur sekur í öllum Jacob 2. D.V

XXIIII

XXiiij Hann utilykur sig fra Sæln-
-ude Heilagra, 1 Corinth. 15
XXV. Hann verdur sekur eilijfs Dauda
& Helvijtis elds, Gen. 2. Rom. 6
Matth 5. 18. Marc. 9.
XXVi. Og ef hann liefer og liggur i sijnu
Ranglæte, þa hlytur hann eilijflega
ad pijnast & kuelyast i Ellde og loga
-vanlegum. Marc. 9. Johann 15
Matth. 8. 25. Es. 66.

En önnur godsmanns Heilræ-
de, sem hann gaf Syne sijnum,
Innehalldande þær sierlegustu Greinar-
er, hvi madur skal Synde-
-na fordast.

Son minn, Syndga þu ecke,
hvad þarmed
1. Stygger þu Gud þinn Födur.
2. og forachtar þinn Endurlausnara
Jesum,
3 þu hryggir heilögum Anda
4 þu fæler fra þier h. Engla
5 þu hneyxlar þinn Naunga.
6 þu hrygger þinn Vin.

7. Þú gledur þinn Óvin
8. Þú mannspiller sjálfum þier
9. Þú saurgar þína samvitsku
10. Þú gledur Djöfulenn
11. Dauden ógnar og hótar þier.
12. Lögmál Guds klagar þig.
13. Rjettlæted dæmer þig
14. Helvíte píner þig.

Allt þetta (sem nú er sagt) ætti med rettu ad áminna og uppvekja alla Christnamenn, sem nokkud hugsa um sína Sáluhjálp, ad hata Syndena, og hafa vidbjód og Andstygd á henne og ford-ast hana sosem Höggorm, og leggia Syr. 11. af allt ógudlegt athæfe og veralldleg- Tit. 2. ar girnder og lifa sidsamlega, rettferd-uglega og gudlega hier í Heime og bída so epter þeirre sælu von og opin-beran hins mikla Guds og vors Frelsara Jesu Christi.

Hvad af öllu þessu sem ádur er sagt, meigum vier læra og merkja, ecke adeins hvad obeljanlega margt íllt Synden leider epter sig, Heldur og einnen

ernen, ad Endeñ allt þessa, ef Mad-
-ur gjörer ecke Jdran) þa erecke añad
en eilifur Daude og Helvijtikur Aldur
epter þui sem Skriften allmijda vott-
Romber sager sagande: Daudeñ er verd Laun Synd
arenar. It: Ef þier lifed epter Hold-
-enu, þa munu þier deya. Item:
Gal5 Holdsins verk eru opinber, z etc.
um hvör eg hefe ádur sagt, og seige
enn nu, ad þeir sem þetta giora, skulu
Pil.3 ecke erfa Guds Rijke, helldur er þeirra
ending Fyrerdœmingen. Huad þr
Van trúadir, eptsómu og Sveivirdilegir,
Apoc og Mandrápsarar, og Saurlifismenn
21. Troffrarar og Skurgodadijrkarar og all-
-er Luygarar, þeirra Hlutdeild man
vera i Dijkenu, z med ellde z brennesteine
logar, sem er sá añar Daudeñ.
Apoc Þar munu þeir med Djoflenum, sem þa
20 Sueikt, Sueliast og pijnast nótt og dag
fra eilijfd til eilijfdar. So og.
Jnfar Augustinus: Nullus ibi occurret
oculis, nisi soli spongarium minister
et facies dira tortorum. Þader: Þar
er ecke añad ad sjá edr lijta utan
hel-

helvijtska ära, sem þá fordæmdu þyna og hrædelegar afsónur þeirra sem þar skuð-
-fa. Og enn seger Augustinus: Quæ-
-cunque mitiora illic sunt tormenta, pejora sunt, quam quæ formidas in hoc
seculo. Það er, minsta stwöl og pijna
sem þar er, í Helvyte, er meire og þyngre
en allt það þú hier í þeime kant ac
hrædast eða huxa. Þarfyrer höfum
vær hins sama Augustini, þar han
seger: Caueamus ne ad illam flam-
-mam perveniamus. Það er: Vöktu
vora sál, so hún ei kome í það gló-
-anda bál. Og vakte sig hvör og eim, að hn forsome ecke Guðs nað og ii.
forherde ecke sín eyru við Guðs Ráð,
heldur snúe ser til Guðs og biðje hn P.S.
um Nað og Myskun & Syndana Fyr 95
ergiefning. Þuiað þá mun Guð halda
Orð sijn, sem han taler hjá Spámannin-
-um Hoseas, seggjande: Eg vil græða (14
þeirra ysfertroðslur, Eg vil elska þá og
snúa mine Reiðe fra þeim, og Jere-
-mias: Eg vil fyrergefa þeim þeirra (31 / 32
Misgjörðir, og alldrei framar minnast
a þeirra

a Herra Synder.
Duel þu þarfyrer, ecke Madur Christ
Syr. 5. en, ad snua þier til Drottens, z drag
þad ecke undan Dag epter Dag, huad
So seger Gregorius. Qui poenitenti-
bus veniam promisit, crastinum non
promisit. Sa sem lofad hefur Nad og Myskun, þeim sem idrast, han hefur ecki lofad þeim ad lefa til morguns. Augie
da eff vox corvina, Cras, Cras; þad e
Madur skal ecke segia sem krafnen.
Cras, Cras, a morgun, a morgun skal
eg betra mig, huad sem Augustinus
skrifar: Hæc vox multos decepit,
quibus clauditur ostium et manent foris.
Þesse rödd hefur svikid marga, fyrer
huorjum Dyrnar hafa vered luktar,
so þeir standa uti, sosem skede vid
Matt. 21. þær fávisu Jomfrurnar, sem ecke komu
fyrre, en Dyrnar voru aptur lúknar, z
sögdu: Herra, Herra, lat upp fyrer Oss;
En þær fengu sodan Suar: Sannlega
segie eg Ydur, eg þecke Ydur ecke.
Og upp a þad oss hende ecke slijkt,
þa bidium Gud Almáttugan so
seigiandi,

Segiande af hug og hiarta:
Miskunsame Gud, Snúe þu oss til Gen. 11
þyn, þa snúunst vier, Gef þu oss epter
þijnne fyrerheite nytt Hiarta, og nyan Ezech. 36
Anda, & tak burt Steinhiartad wr
wore Holde, so ad vier Kunnum ad
vakta oss & bidja Gud ad láta oss Marc 13
ekke falla i freistne, eda vera sofande Matt 16.
so sem adrir fleire, þeir ed sofa og 1 Thess. 5
liggja i sijnum Syndum. Heldur leggja Rom.
af verk Myrkrana, iklædast herskrúda 13
Liossins, & lifa i sifelldre & alvar-
legre idran, & þjóna þier med ótta
og glede, & hræzlu og minnast vid
þinn Son, so han verde ecke reidur Ps. 2.
& og ad hans Dagur skule ecke koma
hastarlega yfer oss, so sem Tálsnara, Luc 21.
so ad vier fyrerfórunst a veginum,
heldur ad vera verduger til ad fordast Ps. 1
þad illa sem koma man, & ad standa Luc 2.
fyrer Mannsins Syne, og verda ad eilijfu
Saluhólpner, Amen.

FINIS.

